

KARDINALOVA HOMILIJA
NA POČETKU AKADEMSKE GODINE 2010./2011.

(Katedrala, 14. listopada 2010.)

Liturgijska čitanja: Mudr 7, 7-10.15-16; Mt 6, 31-34

Dragi oče Biskupe i braćo svećenici!
Veleučeni gospodine Rektore,
gospodo prorektori, dekani i prodekani!
Cijenjene profesorice i profesori,
djelatnici Sveučilišta u Zagrebu,
drage studentice i studenti, braćo i sestre!

1. Svaki se čovjek životno veže uz nekoga ili nešto. Svatko od nas u sebi nosi izgrađene stavove i osobno stupnjevanje vrijednosti, razlikujući ono što nam je važno od manje važnoga. Iskustvo pokazuje da ne možemo srcem biti jednako blizi oprečnim idejama, polazištima i ciljevima.

Razumljivo je stoga da je važan oslonac s kojim računamo i u koji se pouzdajemo, jer on nije samo pomoć našoj nesigurnosti, nego i stajalište s kojega promatramo život i svijet u kojemu se nalazimo.

Ako netko želi biti zaštićen od životnih pitanja i udaraca snagom društvenoga položaja, zemaljskoga bogatstva, stečenih spoznaja, teško će istinski tražiti i osjetiti Božju zaštitu. A večeras smo okupljeni da u istoj

vjeri, s pouzdanjem u Božju providnost, molimo za darove njegova Duha, kako bi ova akademska godina bila življeno zajedništvo svih sveučilištaraca u Zagrebu.

2. U vremenu i društvenim prilikama u kojima se čini da sve govori o zabrinutosti za dane koji su pred nama, neobične su Isusove riječi današnjega Evanđelja, uzete iz cjeline koju zovemo Govorom na gori, o tome kako se ne treba brinuti za sutra. Vjerojatno ste s različitim osjećajima slušali te riječi, dok su odjekivale u okvirima zemaljske stvarnosti vaših života i briga, ali upravo takve, one su izazov i prava Radosna vijest. Tko ih se, bez vjere, usuđuje izgovoriti? Kako mogu zvučati vjerodostojno, ako su plod ljudskih uvida?

Cijeli Govor na gori prožet je eshatološkom napetošću. Učenika koji svoj život oslanja na Boga i njemu posvećuje sve što čini, Isus potiče da ne bježi u iluzije materijalnih sigurnosti. Takav bi pristup ugušio Božju riječ i učinio je neplodnom. Odricanje od zemaljskih sigurnosti ne vodi nužno u tjeskobu i strah.

Braćo i sestre, to je predivan himan Božjoj Providnosti koji je stoljećima izazivao divljenje, ali i osporavanja. Neki su u njemu čitali čak i ponudu životnoga modela koji je izgrađen na nemaru i neradu. No, Isus ove riječi ne upućuje radi toga da bi netko mogao reći: ja vjerujem u Boga i to je dovoljno opravdanje da ne radim ništa. Isus govori onima koji znaju da su napor i zalaganje potrebni, ali da pritom ne zaborave Boga i smisao onoga što rade. Te su riječi izgovorene radi isključivanja životne tjeskobe.

3. Kada Isus govori o poganima, misli na ljude koji su opsjednuti zemaljskom sigurnošću, jer ne vjeruju u Boga. No, te su riječi upućene učenicima te i nas pitaju: Jesmo li mi drukčiji? Vjerujemo li? Jer, vjerovati znači ne nositi u sebi tjeskobu, ne biti grčevito zabrinut. Vjerovati znači živjeti sadašnjost, raditi gorljivo i s ljubavlju, istodobno moliti i zahvaljivati, bez strepnje za buduće.

Ako vjerujemo u Boga, ne ćemo se plašiti svojih mogućih pogrešaka i nedostataka. Ne želeći ih opravdati, prinosimo ih Bogu u poniznosti i u traženju oprostjenja. Ako vjerujemo u Boga, na prvome mjestu ne će biti pitanje koliki se uspjeh postiže i s čime se mora suočiti.

Vjerovati u Boga za sobom povlači pravednost, poštenje, velikodušnost, skromnost. To je način življenja prema kojemu se ne ostaje ravnodušnim. Tako da hrana i odjeća nisu posljedica olakoga pozivanja na Boga i života u lakomislenoj bezbrižnosti. Hrana i odjeća su dodatak od kojega se lako stvori privid najvažnijega. Neimaština, glad, odbačenost ljudi posljedica su stava onih koji na prvo mjesto u životu stavljaju materijalna dobra, a misle da je vjera u Boga dodatak; da je to drugotnost s kojom se može postupati baš kao sa stvarima.

Vjera u Boga, braćo i sestre, čini ljude skromnima, osjetljivima za potrebe drugih; daje samopouzdanje u mjeri koja ne prerasta u oholost. Pouzdanje u Boga ne traži slavu od ljudi i brzo uočava kušnju ispraznosti. Ono oslobađa od nesigurnosti koja se nameće iz prikazivanja brzih promjena.

4. Snažan poziv na traženje Božjega kraljevstva središnja je točka ovoga evanđeoskog odlomka. Isusov je učenik u Kraljevstvu pronašao svoju dragocjenost i zbog toga sve što čini mjeri vrijednošću toga blaga i svoje snage usmjerava prema jačanju njegova sjaja.

Protuteža materijalnoj sigurnosti nalazi se u mudrosnome traženju kraljevstva. »Mudrost je sjajna i ona ne tamni: lako je vide koji je ljube i nalaze je oni koji je traže. Ona pretječe sve koji je žude i prva im se pokazuje« (Mudr 6,12-13).

Večeras smo, braćo i sestre, slušali himan Božjoj Providnosti, združen s himnom Božjoj Mudrosti; onoj koju se ni s čim ne može uspoređivati i koju se ljubi »više od zdravlja i ljepote« i voli »više od svjetlosti«. Uviđamo da današnji navještaj pogađa suvremene tjeskobe: glad koju želimo utažiti zemaljskim jelom; sjaj koji pojavnošću želi prekriti prazninu životnoga smisla; zdravlje koje može lako postati prezir naše stvorenosti i smrtnosti te ljepotu koja zaboravlja na čovjekovu nutrinu.

5. Dragi sveučilištarci, svako vrijeme ima svoje nesigurnosti i svoja pitanja. Ona su se uvijek artikulirala na područjima znanosti, kulture, umjetnosti i politike. U vremenu u koje nas je Bog pozvao da budemo njegovi suradnici; u Domovini u kojoj smijemo osjetiti njegove darove po prirodnim ljepotama hrvatskih krajeva, ljudi, jezika i uljudbe u cjelini, postoje težnje da se otklone uporišta i previde oslonci sigurnosti. Gotovo se čini da ih se lako može poljuljati, ili su toliko nestalni da gube značenje.

Ne smijemo biti obeshrabreni. Upravo su znanstvene, odgojne i obrazovne institucije mjesta na kojima se naslućuje važnost temelja i vrjednovanje oslonaca. Za nas, vjernike, konačni je oslonac Bog i njegova

ljubav u Isusu Kristu, u Mudrosti koja nam je otvorila vrata vječnosti, pobijedivši najveću nesigurnost – smrt. Upravo je to razlog da kao vjernici unosimo sigurnost u ozračja u kojima živimo.

Sveučilište je danas iznimno važno mjesto koje lakše negoli je to slučaj s drugim područjima, može jačati poljuljane oslonce. U tome zadatku vjernici imaju nezaobilazno mjesto. Mudrost za koju molimo, mudrost je križa, mudrost koja oslobađa od navezanosti i sebičnosti. Ona nije tek stvar pored drugih stvari, jer relativizira sve što nema trajnost i što u čovjeka unosi zakočenost strahom. Mudrost prokazuje nestalnost posjedovanja i daruje osjećaj za pravu mjeru. Kada te mjere nema; kada se čovjek usudi graditi svijet na neumjerenosti, uvlači se nepravda i razgrađuje istina, što za sobom povlači tjeskobu i sebičnu zabrinutost.

6. Dragi prijatelji, puno se toga može naučiti od drugih ljudi, od roditelja i obitelji, od vrijednih učitelja, profesora i odgojitelja, ali mudrost koja oslobađa uvijek je dar. Zbog toga mi je drago što smo večeras zajedno u našoj prvostolnici u molitvi za taj dar. I neka on ne bude dodatak našem životu, nego svjetlo u svemu što činimo.

Čuvajte i razvijajte akademske vrijednosti koje treba usađivati u sve pore našega društva. Te su vrijednosti u svojoj autentičnosti izrasle na Mudrosti koja se veseli ljudskoj slobodi, otvorenoj istini; traženju koje računa s ograničenošću ljudskoga znanja; rezultatima koji ne vode u uznositost i ponižavanje bližnjega; marljivosti koja zna biti solidarna; zajedništvu koje se raduje uspjehu drugoga.

Svjesni smo da su upravo one ustanove koje upućuju na snažne oslonce izvan dohvata zemaljskih moćnika, najčešće osporavane. Akademska zajednica svakako je jedna od njih. Potrebna joj je budnost i

oprez, da ne bude žrtva ne samo tuđih prohtjeva, razornih ideoloških strujanja, nedovoljne pozornosti i brige društva, nego i vlastite zatvorenosti za mudrost.

Od Božje riječi koja nam je upućena pristupamo k oltaru. Kršćanski sveučilištarci znaju slušati. To slušanje nastoje pretvoriti u dar koji podrazumijeva ljubav i žrtvu, kako bi dijelili zajedništvo života i činili druge radosnijima. Uz ovaj naš oltar vezano je otajstvo Marijine vjere i mučeničko svjedočanstvo blaženoga Alojzija Stepinca. Moleći njihov zagovor i blizinu pozivam vas da i tijekom ove godine dođete ne samo u katedralu, nego da budete uključeni u život Crkve u našem Zagrebu i cijeloj Nadbiskupiji, osobito u studenskim zajednicama mladih vjernika, noseći radosti i tjeskobe ljudi našega vremena pred Mudrost koja oslobađa od svakoga straha.

Amen.